

Elisabet Nebreda
Secretària de Política Internacional d'Esquerra Republicana
enebreda@esquerra.cat

VOLTA EL MÓN...

La crisi europea i la irrupció de l'extrema dreta

Europa està en crisi. Molts articles hauran començat de la mateixa manera aquests darrers mesos i m'atreviria a dir anys. Vivim instal·lats en atacs socials i laborals constants enmig d'una crisi que s'està utilitzant de teló de fons per a justificar i aplicar una agenda neoliberal de la mà de determinats partits polítics al servei de les elits i poders econòmics i financers. Les respostes davant d'aquesta situació per part de l'esquerra han estat decebedores. La incapacitat de l'esquerra europea d'articular i desenvolupar una alternativa global a l'estancament econòmic, la creixent disparitat de renda i riquesa i la degradació dels nostres drets socials, llibertats civils i drets democràtics ha estat més que evident.

Però i la dreta? Què ha fet la dreta davant de la crisi europea? En paral·lel al declivi de l'esquerra s'ha anat gestant des de fa dues dècades l'emergència d'opcions neopopulistes de caràcter totalitari i xenòfob que, a partir de la despuntada del Front National francès a les eleccions europees de 1983, han anat confirmat que el cas del partit fundat per Jean-Marie Le Pen no era una excepció sinó més aviat la referència sobre la que s'ha anat construint una nova ultradreta a Europa. Una ultradreta que ha sabut capitalitzar el vot protesta contra la crisi, la globalització i l'actual model de construcció de la UE i que sembla haver tornat a trobar els ingredients necessaris per a reproduir-se: les conseqüències de la crisi econòmica i la immigració.

L'aparició o augment de l'extrema dreta a països com Grècia, Finlàndia, Hongria i França —en alguns països són la segona o tercera força— evidencia que ens trobem davant un moviment transversal que agita diversos països del continent i que ha connectat amb els processos d'inseguretat econòmica, social i laboral de la societat europea. Efectivament, el popu-

El temps per abordar qüestions tan importants i sensibles com la crisi econòmica i la immigració, la font d'alimentació més gran de l'extrema dreta, s'esgota per a la UE

lisme i la dreta extremista presenten formes molt diferents al llarg del continent, però hi ha denominadors comuns, entre els quals destaquen l'euroescepticisme i la xenofòbia, que tendeixen a acarnissar-se amb els immigrants musulmans.

El passat novembre, l'holandès Geert Wilders, líder de l'antimusulmà Partij voor de Vrijheid, i la francesa Marine Le Pen, presidenta del Front National, van anunciar públicament la seva intenció d'unir forces contra la integració europea i contra la immigració proposant una gran aliança paneuropea de partits d'extrema dreta. En el Parlament Europeu aquesta aliança es materialitzaria en la formació d'un nou grup polític al que ja han convidat a entrar al Dansk Folkeparti danès, la Lega Nord italiana, el Vlaams Belang flamenc o l'UK Independence Party britànic. N'hauran de convidar a alguns més ja que per a la creació d'un grup al Parlament Europeu calen 25 eurodiputats de set estats diferents.

Polítics com Le Pen o Wilders han fet del debat migratori la seva bandera i no tenen objeccions a l'hora d'apel·lar a emocions com la por a l'anomenada Euràbia, és a dir, un desembarcament massiu de musulmans capaços de posar en perill el que consideren la

identitat europea. El seu mèrit és doble, perquè aconsegueixen infondre por en un moment en què es dona la paradoxa que la integració dels treballadors estrangers és relativament reeixida en diversos països europeus. A tot això, les revoltes del món àrab i el desembarcament de nord-africans a les costes europees, plasmat sobretot amb el drama de Lampedusa, han jugat a favor de les tesis ultradretanes posant en evidència un dels grans fracassos de la UE. La immigració a Europa no és en absolut un fenomen nou i la UE necessita afrontar-ho a través d'una nova política migratòria basada en la cooperació i el diàleg amb els països d'origen dels immigrants per evitar desastres com els que es succeeixen dia rere dia a les fronteres d'Europa.

L'eurofòbia és l'altra gran pota del banc dels extremistes, que consideren a la UE font de tot mal. De nou és un missatge que cala amb facilitat entre un electorat que no sent les institucions de Brussel·les com a pròpies i que, per tant, no acaba d'entendre per què cal finançar-les. Això, sumat a les severes mesures d'austeritat econòmica imposades per la Troica, la falta de transparència democràtica de les institucions i la incapacitat per arribar a consensos de forma ràpida en un món

canviant contribueix a la frustració dels ciutadans.

El temps s'esgota per l'esquerra europea per demostrar que poden crear un contrapès al discurs fàcil de la ultradreta, i, encara més greu, l'allargada ombra que projecten aquestes formacions sobre els partits tradicionals, que cada vegada més adopten algunes de les tesis extremistes a la caça dels vots que senten que els roben els populistes. I el temps també s'esgota per a la UE per abordar qüestions tan importants i sensibles per a la ciutadania europea, com són la crisi econòmica i la immigració, dues qüestions que, com hem vist, són precisament la font d'alimentació més gran de l'extrema dreta. És possible trobar una alternativa global als reptes econòmics i socials que estem vivint derivats de la crisi i del propi sistema capitalista, però aquesta alternativa s'ha de construir tant a nivell nacional i local com europeu, i això passa, necessàriament per més i millor integració europea. ◀